

Zin hebben houden

De meeste zorgprofessionals hebben hun eigen drijfveer om elke dag weer hun werk te doen. In de dagelijkse hectiek kan deze persoonlijke zingeving onbedoeld naar de achtergrond verdwijnen. Tijd voor hernieuwde aandacht voor de vraag 'Wat is uw zin in zorg?'

Edward Knol (47) werkte tien jaar als tropenarts, de laatste jaren in Papoea-Nieuw-Guinea. Na zijn terugkeer in Nederland moest hij flink wennen. Niet alleen aan de totaal andere omstandigheden waarin hij terecht kwam, maar ook omdat hij een richting moest kiezen voor het verdere vervolg van zijn loopbaan. Knol stelde zichzelf daarom de vraag waarom hij ook alweer dokter was geworden. Het antwoord bleek verbluffend eenvoudig.

Knol: "Wat mij altijd heeft aangetrokken in de geneeskunst is de breedte van het vak, zowel wat de diversiteit van de patiënten betreft als de klachten die zij hebben. In mijn beleving zijn er binnen de geneeskunde twee beroepen die de breedte bieden die ik zoek: tropenarts en huisarts." Knol ging dus aan de slag

als huisarts, maar wilde hier een extra dimensie aan geven, om – naar eigen zeggen – zo dicht mogelijk naast zijn patiënten te kunnen staan. Hij koos er dan ook voor om in zijn eigen wijk te werken en de patiëntbezoeken aan huis niet per auto, maar per fiets af te leggen. "Toen ik in Zwolle als huisarts aan de slag ging, kreeg ik vanuit mijn omgeving veel vragen of huisarts zijn niet wat saai was na mijn spannende werkzaamheden als tropenarts in Papoea-Nieuw-Guinea.

Maar voor mij voelt het opgaan in de lokale gemeenschap als het opnieuw ontdekken van de wereld. Ik beschouw mijzelf als de werelddokter die wijkgericht werkt."

Tot dat besef kwam Knol niet vanzelf. Dat kreeg hij na contact met Angèle van de Ven. Zij is trainer en coach in de gezondheidszorg en zij helpt zorgprofessionals bij de vraag welke zin zij hebben in de zorg en hoe zij die kunnen houden. Van de Ven deed inspiratie op

bij managementgoeroe Daniel Pink die zich richt op de vraag: *what drives people?*. Via Twitter stelde Van de Ven dokters de vraag hoe zij hun zin in werk in één zin zouden beschrijven. Via #watisjouwzin? stroomden de antwoorden binnen. Met die zinnen maakte Van de Ven persoonlijke ansichtkaarten die de unieke drijfveer van iedere dokter symboliseren. "Veel artsen starten hun opleiding en loopbaan vanuit het ideaal om mensen te helpen. Maar eenmaal aan het werk is het de kunst om deze oorspronkelijke drijfveer vast te houden en te versterken. Het hoeft niet eens zo te zijn dat artsen anders vastlopen in hun werk, maar soms is het goed om die oorspronkelijke zin in het werk weer wat op te poetsen."

Voor huisarts Edward Knol leverde dit de volgende zin op: 'Visiterijden: op m'n fiets ontmoet ik de wereld in eigen wijk'. Voor Knol staat deze zin voor de verbondenheid die hij ervaart met de patiënten in de Zwolse gemeenschap: "Sommige collega-huisartsen vinden het prettig om na een werkdag in hun auto te stappen en in 45 minuten naar huis te rijden om daar op afstand van hun werk van hun privéleven te genieten. Maar ik vind het juist prettig dat ik ook in het weekend in de supermarkt word aangesproken of dat ik een oma met haar rollator tegenkom. Op die manier heb ik nog steeds het gevoel dat ik de gemeenschap dien."

Valkuilen

Ook huisarts **Bart Timmers** (53) deed mee aan de Twitteractie van Angèle van de Ven. Zijn zin is: 'Dagelijks teamwork op maat, voor elke patiënt de passende plaat', waarmee naast zijn liefde voor zorgverlening ook zijn passie voor muziek doorklinkt. Hierbij slaat het 'teamwork op maat' zowel op het team in de huisartsenpraktijk als op het team rondom de patiënt, met daarin mantelzorgers en de huisarts. Volgens Timmers zouden huisartsen zichzelf regelmatig moeten bezighouden met de zin van hun

werk. "Hoe je het ook wendt of keert, als huisarts heb je nu eenmaal te maken met zwaarbeladen thema's. Of mensen nu met pijn in hun keel of met kanker bij mij komen, uiteindelijk draait ons werk om het zoeken van manieren om het lijden van de patiënt te verminderen. Een goede huisarts reflecteert op wat alle dagelijkse ervaringen met hem doen."

Door te reflecteren zorgt Timmers er naar eigen zeggen voor dat hij 'op koers

loondienst of als zelfstandig praktijkhouder, maar ook hoe zij hun loopbaan kunnen combineren met het krijgen van kinderen. De door de wol geverfde veertiger gaat op zoek naar verdieping en vraagt zich soms vertwijfeld af 'of dit het nog wel is', terwijl de vijftigplusser bezig is met de vraag hoe de opgebouwde kennis en ervaring en uiteindelijk de eigen praktijk kunnen worden doorgegeven aan de volgende generatie. De

**'Dagelijks teamwork op maat
Bij elke patiënt de passende plaat'**

Bart Timmers, huisarts en muzikfanaat

blijft'. Want het huisartsenbestaan kent vele valkuilen: "Als je niet uitkijkt, word je meegesleept door alles wat je in je werk meemaakt. Patiënten die overlijden aan ziekte of vanwege suicide, het laat allemaal zijn sporen na. En dan komt er nog de rompslomp van het leiden van je eigen praktijk bij. Van het managen van je personeel tot de contacten met zorgverzekeraars. Als je niet uitkijkt, verzuip je. En als je dag in dag uit aan het moppen bent over randzaken, dan moet er ook een lampje bij je gaan branden."

Met het klimmen der jaren merkt Timmers dat zijn focus op zingeving verschuift. "In mijn beginjaren als huisarts wilde ik vooral medisch-inhoudelijk heel goed zijn. Maar als je dat eenmaal onder de knie hebt, verschuift de aandacht naar de zachtere skills, zoals hoe je beter kunt communiceren."

Angèle van de Ven herkent dit beeld. Haar klantenkring bestaat grofweg uit drie groepen: startende dertigers, ervaren midveertigers en vijftigplussers. "Beginnende artsen worstelen met de vraag hoe en waar ze willen werken: in

gemene deler van al deze vraagstukken is dat zorgprofessionals terugkeren naar de vraag waar ze het allemaal voor doen: wat drijft mij in mijn dagelijkse werk?"

Verbinding

Hoewel fietsende werelddokter Edward Knol vierkant achter zijn persoonlijke zingevingzin staat, is deze volgens hem niet in steen gebeiteld. "Het kan zomaar zijn dat ik over tien jaar de luxe van het rondfietsen heb moeten inleveren. Maar de verbinding met mijn patiënten blijft altijd overeind." Bart Timmers sluit zich hierbij aan: "Het leveren van maatwerk aan iedere patiënt, dat is waar ik het nu én in de toekomst voor doe. Aan die drijfveer zal niets veranderen."

Op Twitter zijn via de hashtag #watisjouwzin? verschillende inspiratiezinnen van artsen terug te lezen en kunnen dokters hun eigen inspiratiezin toevoegen.

**'Visiterijden: op m'n fiets
ontmoet ik de wereld in eigen wijk'**

Edward Knol, huisarts-tropenarts